

Η

ΕΝΙΑΙΑ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

4^ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στην έδρα της στις 19 Ιανουαρίου 2024 με την εξής σύνθεση: Βασιλική Καραδήμα Πρόεδρος, Μαργαρίτα Κανάβα Εισηγήτρια και Μαρία Μανδράκη Μέλη.

Για να εξετάσει την από 11.12.2023 με ΓΑΚ Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ. 1994/13.12.2023 Προδικαστική Προσφυγή του οικονομικού φορέα «...» (εφεξής ο «προσφεύγων»), που κατοικεδρεύει στην «...».

Κατά του «...» (εφεξής η «αναθέτουσα αρχή»), όπως εκπροσωπείται νόμιμα και κατά της με αριθμ. πρωτ. .../ 125985/4957/1.12.2023 απόφασης του Υπηρεσιακού Γραμματέα του «...», περί έγκρισης του υπ' αριθμ. Π/28.11.2023 Πρακτικού της Επιτροπής Διαγωνισμού, αναφορικά με τον έλεγχο των δικαιολογητικών κατακύρωσης των προσωρινών αναδόχων. Στην εν λόγω απόφαση ενσωματώνεται και η με αριθμ. πρωτ. .../114211/4345/6.11.2023 απόφαση του Υπηρεσιακού Γραμματέα του «...», περί έγκρισης του υπ' αριθμ. Ι/3.1.2023 Πρακτικού της Επιτροπής Διαγωνισμού, αναφορικά με τον έλεγχο των δικαιολογητικών συμμετοχής, τεχνικών και οικονομικών προσφορών και ανακήρυξης προσωρινών αναδόχων (εφεξής η «προσβαλλόμενη») και

Κατά του παρεμβαίνοντος οικονομικού φορέα με την επωνυμία «...» (εφεξής ο «παρεμβαίνων»), που εδρεύει στην «...», όπως εκπροσωπείται νόμιμα.

Με την προδικαστική προσφυγή του ο προσφεύγων αιτείται την ακύρωση της προσβαλλόμενης απόφασης κατά το σκέλος που κρίθηκε αποδεκτή η προσφορά και ανακηρύχθηκε ο παρεμβαίνων οριστικός ανάδοχος για το Τμήμα Δ του διαγωνισμού.

Με την παρέμβασή του ο παρεμβαίνων επιδιώκει την απόρριψη της προσφυγής.

Αριθμός απόφασης: 256/2024

Η συζήτηση άρχισε, αφού άκουσε την Εισηγήτρια

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφτηκε κατά το Νόμο

1. Επειδή, για την άσκηση της προσφυγής έχει καταβληθεί το νόμιμο παράβολο, κατά το άρθρο 363 παρ.1 και 2 του Ν. 4412/2016 και άρθρο 5 παρ.1 και 2 του Π.Δ. 39/2017, συνολικού ποσού 2.953.50 ευρώ (βλ. ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό «...», την από 11.12.2023 πληρωμή στην ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ και την εκτύπωση από την σελίδα της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών περί αυτόματης δέσμευσης), που υπολογίζεται με βάση την προϋπολογιζόμενη δαπάνη του Τμήματος Δ της σύμβασης, για το οποίο και ασκείται η προδικαστική προσφυγή, ήτοι 590.700,00€ μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α. και δικαιώματος προαίρεσης

2. Επειδή, με τη με αριθμ. πρωτ. «...» Διακήρυξη, η αναθέτουσα αρχή προκήρυξε δημόσιο ανοικτό διεθνή διαγωνισμό με αντικείμενο «...», με κριτήριο κατακύρωσης της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς βάσει τιμής, συνολικής εκτιμώμενης αξίας 1.192.074,00€ συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α. και δικαιώματος προαίρεσης, ο οποίος αναρτήθηκε στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ.) στις 2.08.2023 με Α.Δ.Α.Μ. «...», καθώς και στη διαδικτυακή πύλη του ΕΣΗΔΗΣ, όπου ο επίμαχος διαγωνισμός έλαβε συστημικό αριθμό «...». Ο διαγωνισμός υποδιαιρείται σε 2 Τμήματα (Γ και Δ), οι δε προσφορές μπορούν να υποβληθούν για ένα ή περισσότερα Τμήματα. Ως εκ τούτου, ο επίδικος διαγωνισμός που προκήρυξε η αναθέτουσα αρχή ενόψει του αντικειμένου του, της προϋπολογισθείσας αξίας της σύμβασης και του χρόνου εκκίνησης της διαδικασίας ανάθεσης εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Βιβλίου IV του Ν. 4412/2016.

3. Επειδή, η υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα καθόσον κατατέθηκε στις 11.12.2023 στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού, λαμβανομένου υπ' όψιν ότι η προσβαλλόμενη απόφαση κοινοποιήθηκε στους συμμετέχοντες μέσω της επικοινωνίας του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού στις 1.12.2023 και εν γένει παραδεκτά.

Αριθμός απόφασης: 256/2024

4. Επειδή, ο παρεμβαίνων κατέθεσε μέσω της επικοινωνίας του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού στις 20.12.2023, ήτοι εμπροθέσμως, δοθέντος ότι η υπό κρίση προδικαστική προσφυγή κοινοποιήθηκε από την αναθέτουσα αρχή την 12.12.2023, την παρέμβασή του, για την οποία θεμελιώνει άμεσο, προσωπικό και ενεστώς έννομο συμφέρον καθώς η προσφορά του έχει κριθεί αποδεκτή και έχει ανακηρυχθεί οριστικός ανάδοχος για το Τμήμα Δ του διαγωνισμού.

5. Επειδή, ο προσφεύγων στις 27.12.2023, ήτοι εμπροθέσμως σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 365 του ν. 4412/2016, ως ισχύει μετά την τροποποίηση του με το ν. 4782/2021, δοθέντος ότι οι απόψεις της αναθέτουσας αρχής του κοινοποιήθηκαν την 21.12.2023, υπέβαλε υπόμνημα, επί των απόψεων και της παρέμβασης, το οποίο λαμβάνεται υπόψη από το Κλιμάκιο.

6. Επειδή, στο υπό κρίση διαγωνισμό έλαβαν μέρος για το Τμήμα Δ τρεις οικονομικοί φορείς, ήτοι ο προσφεύγων, ο παρεμβαίνων και ο οικονομικός φορέας «...». Με τη με αριθμ. πρωτ. .../ 114211/4345/6.11.2023 απόφαση της αναθέτουσας αρχής αφενός μεν απορρίφθηκε η προσφορά του οικονομικού φορέα «...», αφετέρου κρίθηκαν αποδεκτές οι προσφορές του προσφεύγοντος και του παρεμβαίνοντος και ανακηρύχθηκε ο παρεμβαίνων προσωρινός ανάδοχος για το Τμήμα Δ του διαγωνισμού και ο προσφεύγων κατατάχτηκε δεύτερος σε σειρά μειοδοσίας. Μετά δε τον έλεγχο των δικαιολογητικών κατακύρωσης των προσωρινών αναδόχων, με την προσβαλλόμενη απόφαση ανακηρύχθηκε ο παρεμβαίνων οριστικός ανάδοχος για το Τμήμα Δ του διαγωνισμού.

7. Επειδή, ο προσφεύγων, ως προσφέρων για το Τμήμα Δ του εν θέματι διαγωνισμού, του οποίου η προσφορά κρίθηκε αποδεκτή και κατατάχτηκε δεύτερος σε σειρά μειοδοσίας, θεμελιώνει έννομο συμφέρον για την άσκηση προδικαστικής προσφυγής κατά της προσβαλλόμενης ως βλαπτόμενος, κατά το μέρος που αφορά στην αποδοχή της προσφοράς του παρεμβαίνοντος, ερειδόμενο στη ζημία του από τυχόν παράνομη συμμετοχή τρίτου στον διαγωνισμό και στο επιδιωκόμενο όφελος από την απόρριψη της

Αριθμός απόφασης: 256/2024

προσφοράς του επιδιώκοντας ευλόγως να του ανατεθεί η συγκεκριμένη σύμβαση.

8. Επειδή, το άρθρο 18 του ν. 4412/2016 " Δημόσιες Συμβάσεις Έργων Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 214/25/ΕΕ) ΦΕΚ Α' 200/24.10.16" ορίζει ότι: «... 2. Κατά την εκτέλεση των δημόσιων συμβάσεων, οι οικονομικοί φορείς τηρούν τις υποχρεώσεις τους που απορρέουν από τις διατάξεις της περιβαλλοντικής, κοινωνικοασφαλιστικής και εργατικής νομοθεσίας, που έχουν θεσπισθεί με το δίκαιο της Ένωσης, το εθνικό δίκαιο, συλλογικές συμβάσεις ή διεθνείς διατάξεις περιβαλλοντικού, κοινωνικού και εργατικού δικαίου, οι οποίες απαριθμούνται στο Παράρτημα Χ του Προσαρτήματος Α' ...»

9. Επειδή, το άρθρο 53 του ν. 4412/2016 ορίζει ότι: «1. Οι όροι των εγγράφων της σύμβασης πρέπει να είναι σαφείς και πλήρεις ώστε να επιτρέπουν την υποβολή άρτιων και συγκρίσιμων μεταξύ τους προσφορών [...] 2. Τα έγγραφα της σύμβασης...περιέχουν ιδίως : [...] ιζ) τους απαραίτους όρους, απόκλιση από τους οποίους συνεπάγεται την απόρριψη της προσφοράς, ιη) όλους τους ειδικούς και γενικούς όρους για την εκτέλεση της σύμβασης, ιδίως δε την υποχρέωση της παρ. 2 του άρθρου 18 και τους όρους πληρωμής [...] κ) τα απαιτούμενα αποδεικτικά μέσα (δηλώσεις, δικαιολογητικά κ.λπ.),...».

10. Επειδή, το άρθρο 71 του ν. 4412/2016 ορίζει ότι : «...Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να αποφασίζουν να μην αναθέσουν τη σύμβαση στον προσφέροντα που υπέβαλε την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά όταν έχουν διαπιστώσει ότι η προσφορά δεν τηρεί τις ισχύουσες υποχρεώσεις, όπως αυτές προβλέπονται στην παρ. 2 του άρθρου 18.[...]».

11. Επειδή ,το άρθρο 92 του ν. 4412/2016 ορίζει ότι : «...5. Ειδικά κατά τη διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή/και φύλαξης και ανεξάρτητα από το είδος της διαδικασίας που επιλέγεται από την αναθέτουσα αρχή: α) η αναθέτουσα αρχή, ζητά από τους οικονομικούς φορείς να αναφέρουν υποχρεωτικά στα έγγραφα της σύμβασης, στην προσφορά τους, εκτός των άλλων, τις πληροφορίες/στοιχεία των

Αριθμός απόφασης: 256/2024

σημείων α' έως στ' της παρ. 1 του άρθρου 68 του ν. 3863/2010 και β) οι υποψήφιοι οικονομικοί φορείς υποχρεούνται, με ποινή αποκλεισμού, στην προσφορά τους να περιλαμβάνουν τις πληροφορίες/στοιχεία της παρ. 1 του άρθρου 68 του ν. 3863/2010.[...]». Το δε άρθρο 68 του ν. 3863/2010, ως ισχύει, ορίζει ότι : «1. Η εκάστοτε αναθέτουσα αρχή, δηλαδή το Δημόσιο, τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.), οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.), οι φορείς και οι οργανισμοί του δημόσιου τομέα, όπως αυτός προσδιορίζεται από τις οικείες διατάξεις, η οποία (αρχή) αναθέτει απευθείας ή προκηρύσσει διαγωνισμό για την ανάθεση παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή/και φύλαξης, υποχρεούται να ζητά από τις εταιρείες παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή/και φύλαξης (εργολάβοι) να αναφέρουν στην προσφορά τους, εκτός των άλλων, τα εξής: α) Τον αριθμό των εργαζομένων που θα απασχοληθούν στο έργο, β) Τις ημέρες και τις ώρες εργασίας, γ) Τη συλλογική σύμβαση εργασίας στην οποία τυχόν υπάγονται οι εργαζόμενοι, δ) Το ύψος του προϋπολογισμένου ποσού που αφορά τις πάσης φύσεως νόμιμες αποδοχές αυτών των εργαζομένων, ε) Το ύψος των ασφαλιστικών εισφορών με βάση τα προϋπολογισθέντα ποσά[...]».

12. Επειδή, στην υπ' αριθμ. 31986/24.3.2023(Β'2003) Απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων προβλέπεται ότι «...αποφασίζουμε Τον καθορισμό, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 103 του ν. 4172/2013 (Α' 167), του νόμιμου κατώτατου μισθού και του νόμιμου κατώτατου ημερομισθίου, για πλήρη απασχόληση, για τους υπαλλήλους και τους εργατοτεχνίτες όλης της χώρας, χωρίς ηλικιακή διάκριση, ως εξής: α) Για τους υπαλλήλους ο κατώτατος μισθός ορίζεται στα επτακόσια ογδόντα ευρώ (780,00 €) β) Για τους εργατοτεχνίτες το κατώτατο ημερομίσθιο ορίζεται στα τριάντα τέσσερα ευρώ και ογδόντα τέσσερα λεπτά (34,84€). Η απόφαση αυτή ισχύει από 1 Απριλίου 2023».

13. Επειδή στο ΠΔ 80/2022 «ΚΩΔΙΚΑΣ ΑΤΟΜΙΚΟΥ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ» προβλέπεται ότι : « ...Άρθρο 136 Δικαιούχοι επιδομάτων εορτών 1. Όλοι οι εργαζόμενοι που αμείβονται με μισθό ή με ημερομίσθιο, δικαιούνται από τους πάσης φύσεως εργοδότες τους: α) Επίδομα εορτών Χριστουγέννων, ίσο με ένα μηνιαίο μισθό για τους αμειβόμενους με μισθό και

Αριθμός απόφασης: 256/2024

με 25 ημερομίσθια για τους αμειβόμενους με ημερομίσθιο και β) Επίδομα εορτών Πάσχα, ίσο με μισό μηνιαίο μισθό για τους αμειβόμενους με μισθό και με 15 ημερομίσθια για τους αμειβόμενους με ημερομίσθιο.2. Τα ανωτέρω επιδόματα καταβάλλονται στο ακέραιο εφόσον η σχέση εργασίας των εργαζομένων με τον υπόχρεο εργοδότη διήρκησε ολόκληρη τη χρονική περίοδο, στην περίπτωση του επιδόματος εορτών Πάσχα από 1 Ιανουαρίου μέχρι 30 Απριλίου και στην περίπτωση του επιδόματος εορτών Χριστουγέννων από 1 Μαΐου μέχρι 31 Δεκεμβρίου κάθε χρόνου. [...]Άρθρο 138Υπολογισμός επιδομάτων εορτών 1. Τα επιδόματα εορτών Χριστουγέννων και Πάσχα υπολογίζονται βάσει των πράγματι καταβαλλόμενων μισθών ή ημερομισθίων την 10η Δεκεμβρίου κάθε χρόνου για το επίδομα Χριστουγέννων και την 15η ημέρα πριν από το Πάσχα για το επίδομα Πάσχα, ή την ημερομηνία λύσης της εργασιακής σχέσης. Ως καταβαλλόμενος μισθός ή ημερομίσθιο νοείται το σύνολο των τακτικών αποδοχών του εργαζομένου. 2. Τακτικές αποδοχές για την εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 136-142 του παρόντος Κώδικα, θεωρούνται ο μισθός ή το ημερομίσθιο, καθώς και κάθε άλλη παροχή (είτε σε χρήμα, είτε σε είδος, όπως τροφή, κατοικία, κ.λπ.) εφόσον καταβάλλεται από τον εργοδότη ως συμβατικό ή νόμιμο αντάλλαγμα της παρεχόμενης από τον εργαζόμενο εργασίας τακτικά κάθε μήνα, ή κατ' επανάληψη περιοδικά, κατά ορισμένα χρονικά διαστήματα του χρόνου Άρθρο 139 Ειδικές περιπτώσεις υπολογισμού επιδομάτων εορτών 1. Τα επιδόματα εορτών Χριστουγέννων και Πάσχα των κατωτέρω κατηγοριών εργαζομένων υπολογίζονται με τις προϋποθέσεις των παρ. 1 και 2 του άρθρου 136 του παρόντος Κώδικα βάσει του μέσου όρου των μηνιαίων αποδοχών ή του μέσου ημερομισθίου των αμοιβών, τις οποίες λαμβάνει κάθε εργαζόμενος στα χρονικά διαστήματα που προσδιορίζονται στην παρ. 2 του άρθρου 136 ή μέχρι τη λύση της σχέσης εργασίας. Ειδικότερα, το μέσο ημερομίσθιο βρίσκεται με τη διαίρεση του συνόλου των αμοιβών αυτών με τον συνολικό αριθμό των ημερών που περιλαμβάνονται στα προαναφερόμενα χρονικά διαστήματα και κατά τις οποίες ο εργαζόμενος εργάστηκε ή πάντως διατήρησε αξίωση για τις αποδοχές του. α) Εργατοτεχνίτες, εκτός των κατηγοριών που αναφέρονται στα επόμενα άρθρα, που ασχολούνται σε έναν (1) εργοδότη και αμείβονται κατά μονάδα

Αριθμός απόφασης: 256/2024

εργασίας ή με άλλο σύστημα κυμαινομένων αποδοχών, όπως με μικτό σύστημα (βασικό ημερομίσθιο με πρόσθετες αμοιβές βάσει παραγωγής ή αυξημένης αποδόσεως) κ.λπ. β) Υπάλληλοι που αμείβονται κατά μονάδα εργασίας ή με μισθό και ποσοστά.γ) Εργαζόμενοι που απασχολούνται σε περισσότερους από έναν (1) εργοδότες γενικά και αμείβονται με μισθό ή ημερομίσθιο ή ωρομίσθιο ή κατά μονάδα εργασίας. δ) Εργαζόμενοι που ασχολούνται σε έναν (1) μόνο εργοδότη και αμείβονται με ωρομίσθιο. [...]Άρθρο 140 Ύψος επιδομάτων εορτώνΤο συνολικό ποσό του επιδόματος εορτών Πάσχα, καθώς και του επιδόματος Χριστουγέννων, δεν μπορεί σε καμιά περίπτωση να υπερβαίνει τον ένα ή μισό μισθό αντίστοιχα για τους αμειβόμενους με μηνιαίο μισθό και τα 25 ή τα 15 ημερομίσθια αντίστοιχα για τους αμειβόμενους με ημερομίσθιο, όπως προσδιορίζεται στα άρθρα 138 και 139. [...]Άρθρο 213 Επίδομα άδειας Οι εργαζόμενοι που απασχολούνται με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου σε οποιονδήποτε εργοδότη δικαιούνται κάθε έτος επίδομα άδειας ίσο με το σύνολο των αποδοχών των ημερών άδειας ανάπαυσης με αποδοχές, που καθορίζονται από τα άρθρα 212 - 213 ή από άλλες διατάξεις και τις οποίες δικαιούται κάθε εργαζόμενος, με τον περιορισμό ότι το επίδομα αυτό δεν μπορεί να υπερβαίνει τις αποδοχές ενός 15ημέρου για τους αμειβόμενους με μηνιαίο μισθό και 13 εργάσιμων ημερών για τους αμειβόμενους με ημερομίσθιο ή κατά μονάδα εργασίας ή με ποσοστά ή με άλλο τρόπο.[...].».

14. Επειδή, στους κρίσιμους για την εξέταση της υπό κρίση προσφυγής όρους της διακήρυξης προβλέπεται ότι : «... 2.4.4 Περιεχόμενα Φακέλου «Οικονομική Προσφορά» / Τρόπος σύνταξης και υποβολής οικονομικών προσφορών. Η οικονομική προσφορά συντάσσεται με βάση το αναγραφόμενο στην παρούσα κριτήριο ανάθεσης, σύμφωνα με την κείμενη εργατική, ασφαλιστική και σχετική νομοθεσία αλλά και με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 68 του Ν.3863/2010, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει. [...] Επιπλέον οι οικονομικοί φορείς θα επισυνάψουν στον (υπο)φάκελο “οικονομική προσφορά” την ηλεκτρονική οικονομική προσφορά ψηφιακά υπογεγραμμένη σε μορφή .pdf σύμφωνα με το υπόδειγμα του ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ III της παρούσας διακήρυξης, το οποίο βρίσκεται

Αριθμός απόφασης: 256/2024

αναρτημένο σε επεξεργάσιμη μορφή στη διαδικτυακή πύλη www.promitheus.gov.gr του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ στον τόπο του διαγωνισμού. Οι προσφέροντες υποχρεούνται, με ποινή αποκλεισμού, εντός του (υπο) φακέλου της οικονομικής προσφοράς, πέραν του συμπληρωμένου και υπογεγραμμένου έντυπου οικονομικής προφοράς, να εξειδικεύουν σε διακριτό κεφάλαιο της προσφοράς τους τα ακόλουθα στοιχεία (άρθρο 68 παρ. 1 Ν.3863/2010 (Α' 115), όπως ισχύει): α) Τον αριθμό των εργαζομένων που θα απασχοληθούν στην σύμβαση. β) Τις ημέρες και τις ώρες εργασίας. γ) Τη συλλογική σύμβαση εργασίας στην οποία τυχόν υπάγονται οι εργαζόμενοι, αντίγραφο της οποίας, υποχρεούνται να επισυνάψουν εντός του φακέλου της οικονομικής προσφοράς. δ) Το ύψος του προϋπολογισμένου ποσού που αφορά τις πάσης φύσεως νόμιμες αποδοχές αυτών των εργαζομένων. ε) Το ύψος των ασφαλιστικών εισφορών με βάση τα προϋπολογισθέντα ποσά. στ) Τα τετραγωνικά μέτρα «...», για κάθε «...». [...]Επίσης, εντός του φακέλου της οικονομικής προσφοράς θα υποβληθεί, επί ποινή αποκλεισμού, ηλεκτρονικό αρχείο σε μορφή .pdf, υπογεγραμμένο από τον οικονομικό φορέα, που θα περιλαμβάνει τεκμηρίωση της υποβληθείσας οικονομικής προσφοράς, με λεπτομερή ανάλυση του υπολογισμού των αμοιβών του προσωπικού, βάσει της ισχύουσας εργατικής και ασφαλιστικής νομοθεσίας, κατά την ημερομηνία κατάθεσης των προσφορών.[...]Τονίζεται ότι κατά την διαμόρφωση της προσφοράς τους οι προσφέροντες υποχρεούνται να τηρούν τις διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας περί της κατώτερης νόμιμης αμοιβής της εργασίας και της νομοθεσίας περί κοινωνικής ασφάλισης 2.4.6 Λόγοι απόρριψης προσφορών Η αναθέτουσα αρχή με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου και της αξιολόγησης των προσφορών, απορρίπτει προσφορά: [...] η) εφόσον διαπιστωθεί ότι είναι ασυνήθιστα χαμηλή διότι δε συμμορφώνεται με τις ισχύουσες υποχρεώσεις της παρ. 2 του άρθρου 18 του ν.4412/2016...». Κατά δε τα παγίως γενόμενα δεκτά από τη νομολογία, η διακήρυξη του διαγωνισμού αποτελεί κανονιστική πράξη, η οποία διέπει το διαγωνισμό και δεσμεύει τόσο την αναθέτουσα αρχή, η οποία διενεργεί αυτόν, όσο και τους διαγωνιζόμενους. Η δε παράβαση των διατάξεων (όρων) αυτής, οδηγεί σε ακυρότητα των εγκριτικών πράξεων του αποτελέσματος του διαγωνισμού και

Αριθμός απόφασης: 256/2024

των κατακυρωτικών αυτού πράξεων. Κατά συνέπεια, τυχόν παράβαση ουσιώδους όρου της διακήρυξης, είτε κατά τη διάρκεια του διαγωνισμού, είτε κατά τη συνολολόγηση της σύμβασης, καθιστά μη νόμιμη τη σχετική διαδικασία. Επομένως, η αναθέτουσα αρχή θεσπίζοντας τους όρους της διακήρυξης αυτοδεσμεύεται και είναι υποχρεωμένη να τους εφαρμόσει χωρίς παρεκκλίσεις. Παρομοίως, οι διαγωνιζόμενοι πρέπει να τηρούν απολύτως τους όρους της διακήρυξης και να υποβάλλουν την προσφορά τους σύμφωνα με αυτούς.

15. Επειδή, ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι μη νομίμως κρίθηκε αποδεκή η οικονομική προσφορά του παρεμβαίνοντος διότι έχει υπολογίσει εργατικό κόστος που υπολείπεται του νομίμου, καθώς έλαβε εσφαλμένα υπόψη, για τον οκτάωρο, πενθήμερο εργαζόμενο που θα απασχοληθεί κατά την εκτέλεση της σύμβασης, ωρομίσθιο ύψους 4,355€ και όχι το ορθό ύψους 5,226€, παρότι στο σχετικό πεδίο δηλώνει το αντίθετο, το οποίο στη συνέχεια αναιρεί. Ειδικότερα, ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι ο παρεμβαίνων, αν και όφειλε να υπολογίσει όλα τα κονδύλια που συνθέτουν το εργατικό κόστος επί τη βάση του μικτού ωρομισθίου ύψους 5,226 ευρώ, κατά τον υπολογισμό των δώρων Χριστουγέννων και Πάσχα αλλά και του επιδόματος αδείας των εργαζομένων, λαμβάνει ως βάση υπολογισμού το ημερομίσθιο ύψους 34,84€ έναντι του ορθού 41,808€, με αποτέλεσμα, ως προς το δώρο Πάσχα να έχει υπολογίσει εργατικό κόστος 544,371€, έναντι του ορθού 653,25€, για το δώρο Χριστουγέννων 907,285€ αντί 1.088,74€ και για το επίδομα αδείας 452,92€ ενώ έπρεπε 543,50€.

16. Επειδή, στον όρο 2.4.4 της διακήρυξης προβλέπεται ότι η οικονομική προσφορά θα πρέπει να συνταχθεί με το υπόδειγμα του Παραρτήματος ΙΙΙ της διακήρυξης και επίσης, να περιλαμβάνει ανάλυση του του εργατικού κόστους, το οποίο θα έχει υπολογιστεί σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, άλλως συντρέχει λόγος αποκλεισμού της προσφοράς, κατά τον όρο 2.4.6 της διακήρυξης. Δοθέντος δε ότι στη διακήρυξη δεν περιλαμβάνονται συγκεκριμένες απαιτήσεις ως προς τον τρόπο υπολογισμού του εργατικού κόστους, παρά μόνον σχετικά με τον αριθμό των εργαζομένων και τις ώρες εργασίας τους, ανα «...» έκαστου Τμήματος, οι διαγωνιζόμενοι

Αριθμός απόφασης: 256/2024

δεν εμποδίζονται να συντάσσουν την οικονομική προσφορά τους βάσει των δικών τους επιχειρηματικών επιλογών και παραδοχών τους, όπως και να υπολογίζουν, κατά το άρθρο 68 του ν. 3863/2010, το κόστος απασχόλησης και ασφάλισης των εργαζομένων τους, υπό ευνοϊκές για αυτούς παραδοχές, χωρίς όμως να προσκρούουν σε διάταξη της εργατικής και ασφαλιστικής νομοθεσίας. Ειδικότερα, καταρχάς, για το υπολογισμό του εργατικού κόστους θα πρέπει να ληφθεί υπόψιν τουλάχιστον το κατώτατο ημερομίσθιο των εργατοτεχνιτών που έχει οριστεί, κατά τα εκτεθέντα υπό σκέψη 12, σε 34,84€. Περαιτέρω, ως έχει κριθεί (βλ. ΑΠ 1317/2015, 1166/2014, 1215/2004), «...σύμφωνα με τις συνδυασμένες διατάξεις των άρθρων 5 και 6 της από 26-7-75 ΕΓΣΣΕ, που κυρώθηκε με το Ν. 133/75, 6 παρ. 2 και 7 της 6/79 απόφασης του ΔΔΔΔ Αθηνών, που κυρώθηκε με το Ν. 1082/80, 2 της Π.Ν.Π. της 30-12-1980 που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του Ν. 1157/81, 9 παρ. 6 της 1/82 απόφασης του ΔΔΔΔ Αθηνών, που κυρώθηκε με το Ν. 1346/83, της 25/83 Δ.Α. που κηρύχθηκε υποχρεωτική, και 6 της από 14.2.84 ΕΓΣΣΕ, για τους εργαζόμενους με πενθήμερο, εφόσον αυτοί εξακολουθούν να λαμβάνουν τις αποδοχές των 6 εργασίμων ημερών και να απασχολούνται με το αυτό ωράριο εργασίας, ως ημερομίσθιο θεωρείται, όπως ακριβώς και για τους απασχολούμενους επί 6 ημέρες την εβδομάδα, το 1/6 της εβδομαδιαίας αμοιβής (εργατοτεχνίτες) ή το 1/25 του μηνιαίου μισθού (υπάλληλοι)... Αναφορικά με τους εργατοτεχνίτες που αμείβονται με ημερομίσθιο, το ημερομίσθιο τους εξευρίσκεται, με βάση την ίδια ΕΓΣΣΕ με τη μέθοδο πολλαπλασιασμού του ημερομισθίου επί 6 και της διαιρέσεως δια των ωρών εβδομαδιαίας εργασίας (άρθρ. 5, 6 της από 26-2-1975 ΕΓΣΣΕ)...». Επομένως, για τον ορθό και νόμιμο υπολογισμό του ημερομισθίου των εργατοτεχνιτών θα πρέπει να πολλαπλασιαστεί το ημερομίσθιο πλήρους απασχόλησης Χ6 και όχι Χ5 και στη συνέχεια το γινόμενο να διαιρεθεί με τον αριθμό 40 (αριθμός των ωρών εργασίας την εβδομάδα, σύμφωνα με το Π.Δ.80/2022) και, άρα, εν προκειμένω, για τον υπολογισμό του εργατικού κόστους θα πρέπει να ληφθεί υπόψιν η παραδοχή ότι το ελάχιστο νόμιμο ημερομίσθιο για το προσωπικό που θα απασχοληθεί στην υπό ανάθεση σύμβαση ανέρχεται σε $34,84\text{€} \times 6 / 40 = 5,226\text{€}$ και το ημερομίσθιο σε

Αριθμός απόφασης: 256/2024

5,226€X8=41,808€. Εξάλλου, με το ίδιο ωρομίσθιο και ημερομίσθιο, ήτοι 5,226€ και 41,808€ αντιστοίχως, θα πρέπει να υπολογιστούν τα δώρα Χριστουγέννων και Πάσχα καθώς και το επίδομα αδείας (βλ. *ad hoc* ΔΕφΛαρ ΑΑ129/2023).

17. Επειδή, ως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, ο παρεμβαίνων δήλωσε στο αρχείο «ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΚΟΣΤΟΥΣ ΕΡΓΑΤΟΩΡΑΣ» της οικονομικής του προσφοράς, ως προς τις τακτικές αποδοχές εργαζομένων «34,84€x6ημέρες/40ώρες/εβδομάδα = 5,226€/ώρα», για το δώρο Χριστουγέννων «25 ημερομίσθια προσαυξημένα κατά 0,04166, δηλαδή : 25 ημερομίσθια x 34,84€ x 1,04166 =907,286€ για ένα εργαζόμενο με ημερήσια απασχόληση 8 ωρών (5 ημέρες ανά εβδομάδα, ήτοι 261 ημέρες ετησίως). Συνεπώς, 907,285€ / 261 ημέρες / 8 ώρες = 0,434€/ώρα», το δώρο Πάσχα «15 ημερομίσθια προσαυξημένα κατά 0,04166, δηλαδή : 15 ημερομίσθια x 34,84€ x 1,04166=544,371€. Ομοίως, 544,371€ / 261 ημέρες / 8 ώρες = 0,260€/ώρα» και για το επίδομα αδείας «13 ημερομίσθια, δηλαδή : 13 ημερομίσθια x 34,84€ = 452,92€. Ομοίως, 452,92€/261ημέρες/8 ώρες = 0,216€/ώρα». Από την ως άνω ανάλυση όμως προκύπτει ότι ο παρεμβαίνων, δηλώνει μεν ορθώς ότι για τις τακτικές αποδοχές λαμβάνει υπόψιν ωρομίσθιο 5,226€, εντούτοις, έχει υπολογίσει τα δώρα Χριστουγέννων και Πάσχα καθώς και το επίδομα αδείας με ημερομίσθιο 34,84€, που αντιστοιχεί σε ωρομίσθιο 4,355€, και όχι με το ορθό ημερομίσθιο 41,808€ που αντιστοιχεί στο δηλωθέν ωρομίσθιο 5,226€. Δοθέντος δε ότι η οικονομική προσφορά του παρεμβαίνοντος, έχει διαμορφωθεί με εσφαλμένη και μη νόμιμη παραδοχή, κατά τα εκτεθέντα στην προηγούμενη σκέψη, αν εφαρμοστεί το ορθό ημερομίσθιο 41,808€ στη μεθοδολογία υπολογισμού που παραθέτει ο παρεμβαίνων στην οικονομική του προσφορά, τα δώρα Χριστουγέννων και Πάσχα καθώς και το επίδομα αδείας θα πρέπει να διαμορφωθούν σε 1.088,74€ 653,25€ και 543,50€ αντιστοίχως με αποτέλεσμα ως προς τα επίμαχα κονδύλια η προσφορά του παρεμβαίνοντος να υπολείπεται του ελάχιστου νόμιμου εργατικού κόστους. Ενόψει τούτου, αβασίμως ο παρεμβαίνων προβάλλει ότι οι υπολογισμοί του είναι καθ' όλα σύμφωνοι με τις επιταγές της εργατικής νομοθεσίας και της νομολογίας, ενώ ομοίως

Αριθμός απόφασης: 256/2024

αβασίμως ο παρεμβαίνων υποστηρίζει ότι πρόκειται για ζήτημα επιτρεπτής διαφοροποίησης της μεθοδολογίας υπολογισμού του εργατικού κόστους, δεδομένου ότι, αφενός μεν οι ισχυρισμοί του προσφεύγοντος ερείδονται επί του τρόπου υπολογισμού του εργατικού κόστους από τον παρεμβαίνοντα, αφετέρου, κατά τα εκτεθέντα στην προηγούμενη σκέψη, συντρέχει, κατά την κείμενη νομοθεσία, υποχρέωση υπολογισμού των δώρων Χριστουγέννων και Πάσχα αλλά και του επιδόματος αδείας με βάση ωρομίσθιο 5,226€ και 41,808€ Άλλωστε, θα πρέπει να απορριφθεί ως αλυσιτελής η επίκληση από τον παρεμβαίνοντα των οδηγιών του ΚΕΠΕΑ, σύμφωνα με τις οποίες, για όσους αμείβονται με ωρομίσθιο, διαιρούνται οι συνολικές αμοιβές που έλαβε ο μισθωτός μέσα στα διαστήματα από 1-5-2023 μέχρι 31-12-2023 δια του αριθμού των ημερών του διαστήματος αυτού κατά τις οποίες ο μισθωτός εργάστηκε, το δε ποσό αυτό πολλαπλασιάζεται, εν συνεχεία, με τον αριθμό των ημερομισθίων που αναλογούν στη διάρκεια της εργασιακής σχέσης. Και τούτο διότι τα ανωτέρω δεν αναιρούν την προεκτεθείσα πλημμέλεια της οικονομικής προσφοράς του παρεμβαίνοντος ως προς τον υπολογισμό του εργατικού κόστους, σχετικά με τα δώρα Χριστουγέννων, Πάσχα και το επίδομα αδείας, με εσφαλμένο και μη νόμιμο ημερομίσθιο και ωρομίσθιο. Ομοίως για τον ίδιο λόγο, αλυσιτελώς ο παρεμβαίνων προβάλλει ότι οι εργαζόμενοι αμείβονται με μισθό και, άρα παρότι είναι σταθερό το ποσό των αποδοχών τους, ο χρόνος εργασίας για τον οποίο αμείβονται, ποικίλλει ανά μήνα. Πέραν των ανωτέρω, λόγω της αρχής της αυτοτέλειας των διαγωνισμών, τυγχάνουν απορριπτέες ως αλυσιτελείς και οι αιτιάσεις του παρεμβαίνοντος ότι σε δύο αντίστοιχες διακηρύξεις, στις οποίες έχει συμμετάσχει ο προσφεύγων, υπολογίζεται το ελάχιστο νόμιμο εργατικό κόστος με τον ίδιο τρόπο που το υπολογίζει και ο παρεμβαίνων, καθώς και ότι στο διαγωνισμό του "... ο προσφεύγων έχει ακολουθήσει τον ίδιο τρόπο υπολογισμού του εργατικού κόστους με αυτόν που υπολογίζει ο παρεμβαίνων στον παρόντα διαγωνισμό. Συνεπώς, βάσει των προεκτεθέντων, η αναθέτουσα αρχή όφειλε, κατά δεσμία αρμοδιότητα, να απορρίψει την προσφορά του παρεμβαίνοντος για το Τμήμα Δ του διαγωνισμού, λόγω εσφαλμένου υπολογισμού των δώρων Χριστουγέννων, Πάσχα και του

Αριθμός απόφασης: 256/2024

επιδόματος αδείας που καταλήγει να υπολείπονται τα συγκεκριμένα κόστη του ελάχιστου νομίμου σχετικού εργατικού κόστους και η προσφυγή θα πρέπει να γίνει δεκτή ως βάσιμη.

18. Επειδή, κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω, η υπό κρίση προδικαστική προσφυγή πρέπει να γίνει δεκτή, να απορριφθεί η παρέμβαση, να ακυρωθεί η με αριθμ. πρωτ. .../114211/4345/6.11.2023 απόφαση της αναθέτουσας αρχής κατά το σκέλος που κρίθηκε αποδεκτή η προσφορά και ανακηρύχθηκε ο παρεμβαίνων προσωρινός ανάδοχος για το Τμήμα Δ του διαγωνισμού, συνεπεία δε τούτου, να ακυρωθεί και η με αριθμ. πρωτ. .../125985/4957/1.12.2023 απόφαση της αναθέτουσας αρχής κατά το σκέλος που αφορά την ανακήρυξη του παρεμβαίνοντος ως οριστικού αναδόχου για το Τμήμα Δ του διαγωνισμού . Τέλος, πρέπει να επιστραφεί το παράβολο που κατέθεσε ο προσφεύγων, κατ' άρθρο 363 του ν. 4412/2016.

Για τους λόγους αυτούς

Δέχεται την προσφυγή

Απορρίπτει την παρέμβαση

Ακυρώνει τη με αριθμ. πρωτ. .../125985/4957/1.12.2023 απόφαση της αναθέτουσας αρχής στην οποία ενσωματώνεται και η με αριθμ. πρωτ. .../114211/ 4345/6.11.2023 απόφαση της αναθέτουσας αρχής κατά τα οριζόμενα στο σκεπτικό της παρούσας.

Ορίζει την επιστροφή στον προσφεύγοντα του παραβόλου ποσού 2.953.50 ευρώ

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στις 19 Ιανουαρίου 2024 και εκδόθηκε στις 5 Φεβρουαρίου 2024 στον Άγιο Ιωάννη Ρέντη.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΚΑΡΑΔΗΜΑ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΡΟΥΜΕΛΙΩΤΗ
α.α. ΦΩΤΕΙΝΗ ΚΟΥΜΑΛΑΤΣΟΥ